Ч. 229 Середа 13 (25) жовтня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Радакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Вісти політичні.

(Рада міністрів.— Конференциї ґр. Клярі'ого.— Підвисшене плат зелізничих урядників. — Демонстрациї Чехів. — З'їзд цісарів. — Анґлійско-трансвальска війна)

Вчера відбула ся двогодинна рада міністрів, на котрій президент кабінету ґр. Клярі здавав справу з авдиенциї, яку мав в Пешті у Цісаря. На раді міністрів обговорювано також і справу, котрий з членів кабінету має забрати голос в дискусиї, яка розвине ся в парляменті над проґрамовою заявою ґрафа Клярі'ого.

Вчера явила ся у ґр. Клярі'ого депутация буковиньскої соймової більшости, зложена з віцемаршалка краєвого др. Ротта і послів Ник. Василька, Стефановича і Смаль-Стоцкого. Ґр. Клярі розмавляючи з депутацию велів предложити собі на письмі жалоби на Румунів. Такий самий мемориял має депутация вручити також міністрови Керберови.

З ріжних місцевостий Чехії і Морави доносять о вічах і демонстрациях з причини знесеня язикових розпоряджень. Всюди товпи демонстрантів переходять з криком улицями і декуди кидають ся на Німців або жидів та вибивають в домах шиби. — В Пільзні відбули ся онogди два віча чеські і закінчили ся демонстрациями. До тисяч осіб зібрало ся на улицях і переходили містом при співі пісні Hej Slovane! Демонстранти задержали ся перед домом старости, співали чеські пісні і кричали „ганьба!“ Відтак пішли перед жидівску біжницю. Жандармериї удало ся розігнати їх. В місцевости Ґая (Київ) помазали демонстранти дьогтем орла на всіх почтових скринках. Вчера пополудни відбула ся нова демонстрация в Пільзні перед „Бесідним домом“. Там виголосив Пражак підбуруючу бесіду. Товпи потягли звідти улицями та несли демонстрацийно хоругви обвиті чорною крепою та таблиці з написами „Проч з Клярім“ і „Умерла правда в Австриї“. На таблицях були хрести. Однако до поважнійших забурень не прийшло. — В Авлицях (Айпель) повибивано шиби в трех жидівских фабриках. — В Кромерижи на Мораві прийшло вчера також до демонстраций. Кілька тисячів людий переходило містом співаючи чеські пісні. В німецкім домі Concordia і в кількох жидівских домах повибивано шиби. Всюди полиция і жандармерия порозганяла демонстрантів; помочи войска не взивано.

Міністер зелізниць розіслав до всіх урядників, занятих при державних зелізницях, обіжник, в котрім зазначує, що через реґуляцию платні зелізничого персоналу, державні тягарі збільшають ся о $2^1/_2$ міліона зр. Головно розходило ся о управильнене і поліпшене поборів. З огляду однак на се, що на підвисшене платні майже 40.000 осіб потрібні більші фонди, як ті, котрими правительство розпоряджує, треба було счеркнути різні додатки, аби в той спосіб можна було перевести бажане підвисшене сталої платні. Та редукция додатків наступить доперва постепенно, аби була менше утяжлива. Wiener Abendpost додає, що після нового розпорядженя, підвисшене платні в X. і в найнизшій клясі IX. ранґи, виносить 200 зр., в инших клясах IX. і VIII. ранзі 100 зр., в ранґах VII., VI. і V. 200 зр Платня підурядників буде підвисшена о 50 до 100 зр. Платня зелізничої служби буде майже без винятку підвисшена о 50 зр. Взагалі поліпдвисшувано також додатки на мешкане.

З Познаня доносять, що в Спалі відбуде ся в половині падолиста з'їзд трех цісарів. Іменно цісар Франц Йосиф і цісар Вільгельм приїдуть там в гостину до царя Николая. Палату в Спалі вже відновлюють і то дуже скоро. Підчас з'їзду відбудуть ся великі лови. З цісарем Франц Йосифом прибуде до Спали також і архикнязь Франц Фердинанд.

В анґлійскій палаті послів відчитано вчера послідні вісти з поля війни. Після тих вістий ґенерал Юль, на котрого напали Бури, уступив з міста Денді, положеного на північний всхід від Ледісмес і полишив на поли битви ранених і лікарів. Ґенерал Уойт держить ся ще в Ледісмес, однако — як каже урядова депеша — Бури стоять там против него в переважаючій силі. Инші анґлійскі телеграми донесли з Ґленко о новій побіді Анґлійців, однако урядові вісти не потверджують того донесеня. Взагалі — як здаєть ся — і перша побіда Анґлійців не була така сьвітла, бо Бури держать ще доси Анґлійців в облозі в їх укрипленім таборі і заедно нападають на них. З під Мафекінґа і Кімберлей нема нині ніяких нових вістий.

---

66)

О СПАДЩИНУ.

(Повість з анґлійского).

(Дальше).

Брук пробовав опісля ще кілька разів мішати карти, та заедно хиляв ся, щоби яку підняти, але то не завсігди єму удавало ся.

— Я Вам щось скажу Мондерс — відозвав ся він наконець; — я вже постарів ся; вже не виджу так добре, як бувало. Біґми, вже не можу розпізнати, що король — а що — дама.

Заким ще пан Брук скінчив мішати карти, зачали єму замикати ся зайшлі сльозами очи, голова незадовго повисла єму в долину і спочила на столі межи розсипаними картами, причім волосє єго трохи обсмалило ся від перевернеої з ліхтарем сьвічки.

Пан Мільзом перестав вже удавати сердечного товариша; він схопив ся нараз, підійшов до свого приятеля та потряс ним таки добре.

Матій захрапав трохи голоснійше, але таки не пробудив ся.

Спить, як камінь — замуркотів Чорний Мільзом; — але мушу зачекати, аж і Стефан Плюмптон засне так само.

Мільзом вийшов до кухні та наказав свому одинокому слузі, щоби лягав спати.

— У мене в гостинній комнаті єсть знакомий, але я відведу єго сам, як буде іти — сказав Мільзом. — Ти лягай спати, але на самперед погаси сьвітло та не забудь замкнути задні двері.

По тім вернув Мільзом до комнати, де спав єго гість.

Широчезний плащ візника висів на якімсь кріслі недалеко єго пана.

Мільзом, не надумуючись богато, убрав ся в той плащ, а на голову взяв Бруків капелюх; на земли лежав грубий вовняний шаль візника; Мільзом здоймив єго і обвинув собі ним шию кілька разів так, що закрив собі значну часть лиця.

Він був більше менше такого росту як і той, в котрого одіж він убрав ся, а грубий зимовий плащ надавав єму вид грубого мужчини.

Так перебраного можна би було навіть при сьвітлі уважати за того, чию він одіж мав на собі.

Мільзом подивив ся ще раз на спячого візника а відтак загасив сьвітло. Огонь потах був ще тогди, коли він сидів і курив. В хаті було темнісенько.

Він вийшов за поріг і оглянув ся. Всюди було тихо і пусто. На улицях в селі було так тихо і пусто, як би ряди домів по обох боках улиць були лиш самі гроби.

Чорний Мільзом перейшов жвавим кроком через улицю, і малою зелізною фірточкою, від котрої ключ мав при собі той тяжкий грішник Матій Брук, увійшов до замкового города. Чорний Мільзом чув нераз, як Матій Брук говорив о тім ключи, і він знав, що Брук носив єго в малій бічній кишени своєї верхної свитини.

З города вибіг він тихцем на чотирогранне подвіре, на котре виходили двері і вікно від комнати, в котрій спав Стефан Плюмптон. Ті двері отворив він осторожно і на пальцях увійшов до комнати. Стефан лежав на постели, накривши собі голову до половини, і хропів на цілу хату.

— І Вам, друже, сон удав ся від пуншу — сказав пан Мільзом сам до себе.

Він перейшов поволеньки і на пальцях через комнату, отворив двері, що виходили на коритар, та пішов туди аж до присінка. Тут зайшов напомацки аж до бічних сходів, а відтак пішов сходами, що були застелені лежником, тихенько на гору.

Тут горіла через цілу ніч маленька лямпа, і при її слабім сьвітлі побачив він двері покриті сукном, повисше сходів.

Чорний Мільзом попробовав їх отворити і показало ся, що они не були замкнені на засувку.

Він отворив тоті двері, котрими входило ся до вузонького коритаря зробленого в комнаті капітана Крапе. В сій комнаті був ще маленький пересік, де спав вірний слуга капітана, Саломон Ґринді.

Одні і другі двері не були замкнені, а Чорний Мільзом чув, як сильно віддихав старий чоловічиско, як той, що спить здоровим сном.

Поза тим коротеньким коритариком були двері, котрими входило ся до комнати, де зви-

Новинки.

Львів дня 24-го жовтня 1899

— **Засіданє виділу руского товариства педаґоґічного** відбуде ся в суботу дня 28 го жовтня о годині 6-ій де звичайно.

— **Професорови Шараневичеви**, котрий скінчивши 70-ий рік житя, перейшов, відповідно до обовязуючого закона, з початком сего року в стан спочинку, устроїли товариші університетскі сердечну овацию. Дня 18-ого с. м. відбуло ся засіданє виділу фільософічного, умисне на се скликаного. Запрошено і проф. Шараневича. До него промовив декан факультету проф. Закшевский, підніс горяче одушевлене его для науки, правдиве горожаньске поступованє, та товариські чесноти, і вручив ему від товаришів перстень з відповідним написом і з знаменем факультету, яко символ нерозривної лучности. Проф. Шараневич, зворушений, дякував горячо за признанє его все доброї охоти та чистих інтенций, і виесняв, що серед дальшої праці наукової і суспільної се признанє буде ему наймилійшим спомином, найлюбійшою згадкою.

— **Нові банкноти коронові.** Виготовлене нових 10-коронових банкнотів поступило вже так далеко, що пробний друк можна було вже предложити до огляненя обом правительствам. Постановлено однакож, що 10-коронові банкноти будуть пущені в курс аж тогди, коли будуть стягнені 10-гульденові банкноти, а то длятого, щоби люди не баламутили ся і не було обманьства, бо числа на коронових банкнотах (вартости теперішних пяток) і на теперішних десятках будуть однакові, отже міг би хтось давати 10-короновий банкнот (пятку) за теперішну десятку (або 20 корон). Замість теперішних десяток настануть банкноти на 20 корон, але они будуть лиш доти курсувати, доки не заведе ся виплата ґотівкою, бо після нового статута банкового найменшою нотою банковою має бути банкнот на 50 корон (25 зр.) Десятикоронові банкноти будуть видані в висоті 90 мілїонів ґульденів. Пороблено також приготовленя, щоби видати банкноти 50 корон (25 зр.), 500 корон (250 зр.) і 1000 корон (500 зр.)

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: „Ґазета Львівска" оголошує публичне розписанє достави деревляних материялів, яких ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові буде потребовати на рік 1900. Дотичні оферти, зладжені на приписаних блянкетах, належить внести найпізнїйше до 15 падолиста с. р. до години 12 в полудне до згаданої ц. к. Дирекциї у Львові, де можна дістати близші услівя сеї достави, як і дотичні взірці оферт.

— **Запросини.** В середу 1-го н. ст. падолиста с. р. відбуде ся в Станиславові посьвячене масарнї „Підгірскої Спілки" а разом і віче економічне, а то в тім-же домі, котрий находить ся при улици Тисьменицкій за зелїзним мостом. Програма: Рано о годинї $8^1/_2$ служба божа в церкві катедральній, о год. 11-ій посьвячене і зараз віче, на котрім будуть такі реферати: 1) о потребі промислу і торговлї в краю, реф. др. Коцюба, 2) о касах Райфайзенівских, реф. о. Ник. Бачиньский з Милованя, 3) о крамницях, реф. о. Єр. Барин з Угринова і 4) справозданє з діяльности „Підгірскої Спілки", реф. Йосиф Гурик. Надія єсть, що того дня не то сотки, але тисячі людий прибуде і що всї, котрі не суть ще членами „Підгірскої Спілки", того дня до неї приступлять. Вже від кількох патріотів дісталисьмо вісти, що з їх сторін много людий збирає ся на посьвячене і то пишуть, що „не з порожними руками". Запрашаючи на се торжество всіх, остаєм з поважанєм — Дирекция „Підгірскої Спілки": *Т. Стахевич, Л. Гузар, Йосиф Гурик.*

— **Мукачівский епископ Юлий Фірцак** розіслав з початку сего місяця до духовеньства своеї епархії окружник, в котрім заявляє, що уважає справу зрівнаня юліяньского календаря з григорияньским за досиліу і поручає деканам, аби справу зрівнаня календарів поставили на першу точку соборчиків, що мають відбути ся до кінця сего місяця.

— **Виділ тов. „Сільский Господар"** рішив скликати около 10 падолиста с. р. загальні збори до Олеська з таким порядком дневним: 1) Промова голови товариства. — 2) Справозданє секретаря. — 3) Справозданє касиєра. — 4) Реферат із садівництва, а в разї перепони о штучних навозах: каїніті і жужлях Томаса. — 5) Роздача поміж дійстних членів, котрі доси вплатили вписове і вкладку, щеп і зернівок, також вильосуванє кількох пнів пасіки, плужка до підгортаня картофель, насїня пашних ростин і трох мішків каїніту. — З огляду на непевність, коли прийдуть з Ряшева замовлені щепи і зернівки, і чи В. кр. Рада шкільна призволить на відступлене шкільної салї на Замку олеськім, точний день і місце зборів подасть ся пізнїйше до відомости. — Від Виділу тов. „Сільский Господар" в Олеську: *Тома Дуткевич*, голова. — *І. Петришин*, секретар.

— **Відозва з Борщева.** Рух економічний, який в послїдних часах вслід загального поступу появив ся серед нашого народу, покликав межи иншими по наших селах до житя також крамниці численні, котрих число досягає в повіті борщівскім до трицять. Всї ті крамниці вправдї животїють, але не можуть належито розвивати ся, головно через то, що брак їм крамарского осередка, з котрого не лишень могли би по дешевих цїнах потягати потрібний для крамниць товар, але взагалї могли би найти в справах крамарских поміч і пораду. Длятого завязаний в тій цїли комітет, узнаючи потребу орґанізациї крамарскої в повіті борщівскім, постановив покликати до житя „Союз крамарский" і основати при „Народнім Домі" в Борщеві „Бюро інформацийне" для крамниць повіта борщівского. В цїли наради над тою справою скликує комітет загальне віче крамарів повіта борщівского, котре відбуде ся в понедїлок перед сьв. Димитрієм т. є. 6-го падолиста 1899 о 12-ій годині в полудне в комнатах читальні „Просьвіта" в Борщеві, на котре всїх Р. Т. крамарів повіта борщівского запрошує. Заразом просить підписаний комітет всї читальнї, щоби по можности на тоє віче вислали своїх делеґатів. Порядок дневний: 1) вступне слово, 2) реферат о значіню і потребі крамниць по селах, 3) нарада над основанем „Союза" і „Бюра інформацийного" для крамниць повіта борщівского, 4) внесеня членів.

— **Дальші вісти про катастрофу в Жабю.** Проф. Р. Цубер, котрий перед кількапайцяти роками робив ґеольоґічні знимки в сторонах Жабя до ґеольоґічного атляcу Галичини, пояснює слідуючим способом причину, длячого гора в Краснім Лузї коло Жабя валить ся: Карпатскі поклади — каже він — складають ся переважно з величезних покладів піскового каміня, котре перепускає воду, а помежи тими

чайно в день перебувала молоденька рейнгемска дідичка.

Чорний Мільсом потребував лиш легко трутити сї двері, щоби они отворили ся; він так і зробив. Тихенько на пальцях перейшов він через ту комнату, відсунув на бік портиеру і отворив тяжкі дубові двері, що відділяли спальню від сеї комнати.

Майстер Мільсом вже перед тим розвідав ся добре про всї подрібности житя в замку і знав навіть, що пані Марден мала звичай спати при запущених занавісах від постелї. Все то розповів ему Джемс Гарвуд, котрий знов довідав ся того від одної з покоєвих.

Ґертруда Еверстронґ коло пані Марден в ліжечку з білими занавісами.

Чорний Мільсом підоймив перинку і накинув єї на лице сплячої дитини. Сильною рукою підняв він відтак дитину, котра не могла і писнути, бо цїла єї головка була в перинцї з мягкого пуху і виймив з постелї. Другою рукою вхопив він простиральце, та накинув на тїло дитини, котра кидала собою, і так виніс маленьку дівчинку, завинену в перинку та в простиральце, аж на двір.

Аж коли почув під ногами мураву і поза собою побачив замок, відоймив перинку дитинї від рота. Дитина ледве ще дихала.

ГЛАВА ШІСНАЙЦЯТА.

В сїти.

Капітан Кране не стратив анї пів години часу на дорозї з Льондону до Рейнгем.

Нема слів, котрими можнаби описати ту обаву яка мучила его через цїлу дорогу, коли він їхав в почтовім возї. Він числив кожду мінуту і що хвиля виставляв голову з воза та відзивав ся до почтилїона і казав ему скорше поганяти конї.

Сам на себе лютив ся за то, що був так нерозумний і дав ся зловити на фальшований лист.

— Я не повинен був лишати дитини самої — говорив заєдно сам до себе; — а хоч би того і сама мати жадала. Я повинен був сидїти коло малої Ґертруди і по дурному зробив, що рушив ся з місця. Коли би їй щось стало ся, то менї не позіставало би нїчого, лиш кулькою в лоб.

Коли він вже прийшов до того переконаня, що то був сфальшований лист і письмо ґрафинї Еверстронґ підроблене, то вже й не сумнївав ся, що то дїло когось такого, котрий завзяв ся на жителів рейнгемского замку. То була страшна гадка для капітана, бо він знав, що і его приятель вийшов зі сьвіта через якогось зрадника і злочинця.

— Я знав тих нужденників; мою увагу звертали на то, що хтось готов буде ужити хитрости і підлоти, щоби тїй дитинї заподїяти якесь лихо — говорив він сам до себе в тій хвили, коли вину складав на себе; — а мимо того дав ся я зловити від разу тим тяжким ворогам. Дай то Боже, щоби я приїхав до Рейнгем, ще заки би они могли скористати з моєї неприсутности.

Вже було розвиднїло ся, коли віз почтовий вїхав до села Рейнгем. Капітан в души дякував вже Богу за то, що побачив вежі рейнгемского замку.

Віз їхав під гору; вже станув був під каблукуватим вїздом до замку. Стара жінка, воротарка, отворила зелїзну браму. Він подивив ся на ню, але не задержав ся, щоби єї щось спитати. Одно єї слово було би зробило конець всїй его напруженій цікавости; а всеж-таки старый вояк не мав в послїдній хвили відваги запитати ся хоч би лиш одним словом, бо боял ся відповіди, від котрої би ему аж лячно стало. — Чи Ґертрудї що не стало ся?

В найблизшій хвили дістав він відповідь на то питане — і то так, що нїхто і слова не сказав.

Головні двері замку були отворені а в дверех стояло двох людий.

Один то був пан Ишбирн, заприсяжений репрезентант правительства, а другий то Хрістофер Даймонд рейнгемский поліциян.

Скоро лиш капітан побачив тих двох людий, здогадав ся зараз, що мусїло щось стати ся, — щось важного, бо инакше не було би тут присяжного Джільберта Ишбирна.

— Дитинка! Що з нею? — крикнув капітан; — може умерла — чи єї хтось убив?

— Нї, нї, нї, не умерла — відповів Ишбирн.

— Не умерла! Богу дякувати! — сказав на то старий вояк. — Щож стало ся? — спитав він тихим голосом, бо ледви що міг зі страху говорити. — Змилуйте ся, скажіть виразно! Хибаж не видите, що мене мучите? Що стало ся з маленькою?

— Десь пропала.

— Пропала! — повторив капітан з криком. Таже я виразно наказав, щоби єї не пускати з замку. Хто сьмів не слухати мого приказу?

— Нїхто — сказав на то пан Ишбирн. — Панї Еверстронґ не вільно було виходити зі своїх апартаментів. Она пропала десь в ночи зі свого ліжечка, що стояло як звичайно на своїм місци коло ліжка панї Марден.

— Хтож міг в ночи, коли брама замку для кождого замкнена, дістати ся аж до сеї комнати? Де єсть панї Марден? Нехай розмовлю ся з нею! Та й вся служба нехай в сій хвили зійде ся до великої столової салї.

Сї послїдні слова сказав капітан до управителя, котрий вийшов був до присїнка, коли зачув, що над'їхала почта. Той поклонив ся і вийшов сповнити приказ.

— Я гадаю, що тим не зискаєте нїчого, коли будете челядь випитувати — відозвав ся пан Ишбирн. — Я вже всїх випитував ся, а Хрістофер Даймонд помагав менї; але я не міг нїчого довідати ся, що кинуло би хоч би якесь найменше сьвітло на сю загадочну историю.

суть верстви глею та лупків, котрі знов води не перепускають. Верстви тих покладів суть всїлякє попереломлювані та порозкидані. Отже скоро вода дістане ся на верству глею та лупків, они стають дуже ховскі, а коли ще й суть похилені в одну сторону, то маса каміня спочиваючого на них не може удержати ся і суне ся в долину. Такі з'явища в горах суть досить часті і в той спосіб зробило ся на Чорногорі озеро „Шабене“ — гора, що усунула ся, загатила потоки. — Кореспондент „Słowa Polsk-ого“ висланий на місце катастрофи доносить, що гора почала валити ся ще в неділю дня 14 с. м. від самого вершка і сунула ся поволи через шість днів т. є. аж до пятниці. Того дня гора зачала вже таки добре трясти ся і сунути ся а в земли поробили ся розколини. Причина усуваня ся гори походить з досить давного часу бо ще від повени в 1897 р. Тогди потоки підмулили досить значну часть гори, котра усунула ся і загатила їх. Тепер вода тих потоків під горою прибула, підмулила єї і она суне ся. Доси на місци катастрофи опорожнено лиш чотири хати селяньскі і помешкане камерального лїсничого. Чотири родини зложені з 15 душ остались без стріхи. Крім того грозить небезпечність ще тром хатам. — Дивлячись з правої сторони Черемоша — каже згаданий кореспондент, річ не представляє ся грізно. Видко лиш беріг, підвисшений о яких 2 метри. Міст знижений а під ним Черемош звузив ся. Міст як би перенесений на другий беріг творить рід гати, піднесеної о яких три метри. Грубі бальки поломані. Видко як би грудками землї щось підкидало. Переходимо на другий беріг. Чути як тріщать бельки, земля всюди попукана, розкалини щораз густїйші. Підходимо до лїсничівки, положеної найнизше і найблизше ріки. Стіни розступають ся, камінне подвірє позападане, західна стіна вигнута, каблук фундаментів висадило зовсїм, тинк з мурів відпадає. В середині видко румовище; поміст полупаний. Двері відстають від стін — дім просто розлазить ся. Стайня, що стоїть побіч, посунена до ріки, пивниця засипана. Копицї сїна що стоять на горі, хилять ся в долину; камінє вросле в землю, повириване. Ідемо висше. Скалубини щораз глубші, на метер і два, треба через них перескакувати. Найгірше представляє ся річ на висоті 160 метрів. Тут порозсаджувало цїлу землю, поробили ся пропасти широкі на кілька і кільканайцять метрів. Долом виступає струя води, місцями творить ставки або губить ся знову. Тут стала хата; тепер она завалена, а властителї єї перенесли ся висше, але й тут грозить небезпечність. Дерева поломані, повириванї з корінєм. Ґрунти з бараболями і капустою позападані; селяни ратують, що можуть.

— **Подвійна бухгальтерия російского міліонера**. Як звістно, арештовано недавно тому звістного в цїлій Росиї московского міліонера Мамонтова — великого добродія московских театрів, а ще більшого добродія всїляких більше і менше славних, але передовсїм молодих акторок та співачок — за великі обманьства та за крадїж величезних сум, але випущено знову на волю, бо два другі подібні добродії людскости, міліонери: Морозов і Сапожніков, зложили за свого товариша по знаню 800.000 рублів кавциї. Показало ся, що Мамонтов знав ся прекрасно на подвійній бухгальтериї, і в дословнім значіню того слова вів подвійну рахунковість на то, щоби оциганити російский скарб державний. Мамонтов мав велику ласку в міністерстві фінансів і в міністерстві комунікаций, та взяв був на себе будову дуже важної сїти північних зелїзниць, з котрих побудовав доси лиш зелїзницю Вологда-Архангельск. Але Мамонтов, здаєсь, за богато спускав ся на міністрів, а замало мав „уваги“ на ревідентів і контрольорів, і длятого мабуть не хотїла „рука руку мити“, та весь міліонерский бруд мусїв вийти на верх. Показало ся іменно, що пан міліонер оциганив російский скарб державний на запорученцях коштах будови о цїлих $6^3/_4$ міліонів рублів, а оциганив в той спосіб, що вів правдиву подвійну рахунковість, — одну, дешевшу, для себе, а другу, дорожшу, для російского правительства. В тій дешевшій записував він всї рахунки поправді так, як платив робітникам, доставникам, фабрикантам і т. п., розуміє ся, як найдешевше; в других книгах рахункових, призначених лиш для російского правительства, вів той сам рахунок що й для себе, ще раз, але вже о яких 20 процент дорожше, як для себе, а сї другі рахунки предкладав ревідентам і контрольорам державним. Контроли державній, здаєсь головно, як звичайно в Росиї, задля браку „уваги“ міліонера, удало ся викрити се обманьство, а наслїдком того акциї Мамонтового підприємства страшно поспадали. Ба, незадовго показало ся, що в головній касї зелїзниці Вологда-Архангельск бракує 11 міліонів рублів. Замість тих гроший вложив там Мамонтов свої акциї що не мали вже нїякої вартости. Ба, не конець на тім, Мамонтов, крім повисшої суми, взяв ще з каси 760.000 рублів, за котрі лишив в касї лиш кусень звичайного паперу, — карточку, на котрій написав, що вибрав з каси ту суму. Так отже славний міліонер, любимець російских міністрів, покровитель всїляких молодих артисток, та бог знає який ще „благодитель“, оциганив та обікрав російский скарб державний на 18,510.000 рублів, що значить на наші гроші 23,692.800 зр. То називає ся по російски зробити „здєлку“.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 24 жовтня. Ґр. Клярі конферував вчера з послами: бар. Діпавлїм, бар. Шґірґком і Ґрабмаєром.

Рим 24 жовтня. Після донесеня деяких часописий мав папа в послїдних днях занедужати, єсть дуже ослаблений і має горячку. З ватиканьских кругів перечать тому і впевняють, що папа цїлком здоровий і користаючи з хорошої осїнної погоди, приходжує ся кождого дня по огороді.

Відень 24 жовтня. Сего тиждня буде імовірно чотири засїданя палати послів, на котрих буде вести ся дебата над заявою президента міністрів. До голосу записало ся доси звиж 90 бесїдників.

— Дякую Вам — сказав капітан; — я переконаний, що Ви все зробили, чого вимагає від Вас Ваша щира прихильність; але я хотїв би сам випитати ся тих людий. Для мене розходить ся тут о житє і смерть.

Він пішов до великої столової салї, до тої самої, де відбував ся протокол в справі смерти ґрафа Освальда. Пан Ишбирн і Христофер Даймонд пішли з ним туди, а служба замкова почала сходити ся туди тихенько малими громадками, аж наповнив ся цїлий долїшний конець комнати. Пані Марден увійшла послїдна. Она не говорила того як то єї болїть — не казала, що то она тому винна — бо анї на хвильку не могла подумати, щоби хтось сумнївав ся о єї превеликім смутку. Стояла спокійна і готова відповідати по совісти на кожде питанє капітана.

Він випитував всїх слуг, а розпочав від пані Смітзон, котра обставала з цїлою рішучостию при тім, що крім слуг нїяка жива душа не могла бути в замку тої ночи, коли десь пропала Ґертруда Еверстронґ.

— То чисто річ неможлива, щоби хтось в ночи без моєї відомости міг сюди увійти або вийти звідси — казала ключниця; двері були замкнені о від до 11 години а ключі принесли в кошичку до моєї комнати. Отже видите, що то нїяк не може бути, щоби хтось рано, заким двері отворено, міг був сюди увійти або вийти звідси.

— В котрій же порі дитину хтось викрав?

— О годині чверть на пяту досьвіта — відповіла пані Марден; — заким ще в замку повставали. Голубятко будило ся звичайно о тій порі, щоби напити ся трохи молока, що стоїть в склянці коло єї ліжечка. Я пробудила ся як звичайно о тій порі і встала, щоби їй подати молока. Отже коли я приступила до ліжечка, дивлю ся, а ліжечко порожне. Дитини нема! Шовкова перинка і простиральце також десь щезли. Я зараз наробила крику і за чверть години був вже цїлий дім на ногах.

— А ти не чув нїчого? — спитав капітан нараз Саломона Ґринді, котрий увійшов був разом з другими слугами.

— Нї, не чув, капітане — відповів він підходячи зі страхом.

— Гм — замуркотїв старий вояк під носом — нездалий з тебе сторож.

— До замку єсть лиш один вхід, а той зле стережуть — докинув тут пан Ишбирн; — то суть малі двері до тої комнати, де спить льокай, а той казав менї, що він сеї ночи о звичайній годині був вже в ліжку а двері вамкнув на ключ і засунув засувку.

Коли він то говорив, дивив ся присяжний в ту сторону комнати, де між другими слугами стояв Стефан Плюмптон. Той чоловік був або так слабого характеру або таки так безхарактерний, що зложив фальшиве зізнане; раз длятого, що не хотїв видати Матїя Брука, а відтак що бояв ся зрадити і свою власну каридостойну байдужність.

— Та хоч і скажу правду, то дитина не верне ся — так оправдував ся він сам перед собою. — Як би я знав, що то щось поможе, то я би сказав правду.

— Отже Ви гадаєте, що то річ неможлива, щоби хтось в ночи увійшов до замку або вийшов з него? — сказав капітан Кране до ключниці; — а таки мусїв хтось вийти звідси, хоч би й не увійшов, хиба що мала Ґертруда десь схована в замку. Чи замок добре перешукано всюди? Звістно що і так бувало, що дїти десь сховали ся підчас забави, а та забава відтак страшно для них закінчила ся.

Замок перешукано докладно від гори аж до споду — відповіла пані Марден. — Пані Смітзон і я ходилисьмо разом з одної комнати до другої та отвирали кожду шафу, кожду скриню....

(Дальше буде).

Надіслане.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодіжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житеписи і погляду на лїтературну дїяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в руским Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Академічна, ч. 8.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

І Н С Е Р А Т И.

З друкарні В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).